

هواالمصور

"ب" مش "بازی"

دویست بازی برای کودکان از تولد تا دبستان

مؤلف:

آزاده عصری

عصری، آزاده، ۱۳۵۸ -	:	سرشناسه
"ب" مثل بازی/مولف آزاده عصری.	:	عنوان و نام پدیدآور
رودسر: نشر جیسا، ۱۳۹۲.	:	مشخصات نشر
۱۱۲ص.	:	مشخصات ظاهری
978-600-93338-8-2	:	شابک
فیفا	:	وضعیت فهرست نویسی
بازی‌های کودکان	:	موضوع
کودکان نوپا -- تفریح	:	موضوع
۱۳۹۲/۱۲-۲۴/ب ۳۹۲ ۸	:	رده بندی کنگره
۷۹۰/۱۹۳۲	:	رده بندی دیویی
۳۱۸۶۴۰۳	:	شماره کتابشناسی ملی

ب مثل بازی

مولف: آزاده عصری

ناشر: جیسا

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۱

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۶۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۳۳۸-۸-۲

کلیه حقوق اعم از چاپ و تکثیر به هر شکل و میزان، نسخه برداری، ترجمه و جز اینها برای نشر جیسا محفوظ است.

Jisapub@yahoo.com / Jisapub@Gmail.com

پخش: ره پویان اندیشه و هنر - ۰۹۳۳۶۷۴۷۳۵۶ - ۰۹۳۶۱۷۴۱۴۴۸

اگر فرصت داشتم که کودکم را دوباره بزرگ کنم...

اگر فرصت داشتم که کودکم را دوباره بزرگ کنم

به جای آنکه انگشت اشاره ام را به سمت او بگیرم

در کنارش انگشتایم را در رکاب فریادم و تقاش می‌کردم

اگر فرصت داشتم که کودکم را دوباره بزرگ کنم

به جای غلط‌گیری به فکر ایجاد ارتباط بیشتری بودم

بیشتر از آنکه به ساعت نگاه کنم به او نگاه می‌کردم

سعی می‌کردم درباره اش کتسب بدانم اما بیشتر به او توجه کنم

به جای اصول راه رفتن

اصول پرواز کردن و دیدن را با او تمرین می‌کردم

از جدی بازی کردن دست برمی‌داشتم

و بازی راجدی می گرفتیم

در مزارع بیشتری می دیدیم

و به سازگان بیشتری خیره می شدم

بیشتر در آغوشش می گرفتیم

و کمتر او را به زور می گرفتیم

کمتر سخت می گرفتیم و بیشتر تانیدش می کردم

اول احترام به خود را داد و می ساختم

و بعد خانه و کاشانه اش را.

و بیشتر از آنچه که عشق به قدرت را یادش دهم

قدرت عشق را یادش می دادم...

سروده دایان لومان از کتاب عشق سوم

فهرست مطالب

۲۱	از تولد تا دو سالگی.....
۲۲	ویژگی های کودکان ۰ - ۲ سال.....
۲۳	از تولد تا چهار ماهگی.....
۲۴	تحریک حسی.....
۲۴	تقویت عضلات.....
۲۵	از ۴ ماهگی تا ۶ ماهگی.....
۲۵	اسباب بازی کجاست.....
۲۶	هجاهای ساده.....
۲۶	بازیهای حرکتی.....
۲۶	حرکتهای موزون و پیوسته.....
۲۶	بازی در فضای آزاد.....
۲۶	دالی موشه.....
۲۷	اومد و اومد و اومد.....
۲۷	جوجو کو؟.....
۲۷	از ۶ تا ۹ ماهگی.....
۲۸	مسابقه.....
۲۸	صحبت چهره به چهره.....
۲۸	بازی با آینه.....
۲۸	حس پایداری شیء.....
۲۹	لی لی حوضک.....

۲۹	بازیهای دست ورزی
۳۰	بازیهای شنیداری
۳۱	بازی صدا کجاست
۳۱	ارتباطات حسی و عضلانی
۳۱	تقلید
۳۱	اتل متل تو توله
۳۲	بازی کلاغ کلاغ
۳۲	مامان خوابه!
۳۳	از ۹ تا ۱۲ ماهگی
۳۳	ایجاد مانع
۳۳	بازی حفظ تعادل
۳۴	بازی با اسباب بازی کشیدنی یا هل دادنی
۳۴	بازی تمرکز و تشخیص هدف
۳۵	بازی با تصویر خود در آینه
۳۵	قصه گویی
۳۵	مفاهیم فضایی
۳۶	مجموعه بازی زمینه دار
۳۷	کلاغ پر
۳۷	کجا رفت؟
۳۸	وسایل آشپزخانه
۳۸	می توانم صدا را بشنوم
۳۸	بافتهای متفاوت

۳۸	 بازی با رنگها
۳۹	 از ۱۲ تا ۱۸ ماهگی
۳۹	 مجموعه بازی‌های دنیای واقعی
۴۰	 بازی‌های ساختنی و درست کردنی
۴۰	 بازی صداها و اسباب بازیها
۴۱	 بازی چی می شنوی؟
۴۱	 اگر می تونی منو بگیر
۴۱	 "راه" درست کنید
۴۲	 توپ و میله های بولینگ
۴۲	 تپه بسازید
۴۳	 باربر کوچولو
۴۳	 خانه خیالی
۴۳	 بازی با برگها
۴۴	 از ۱۸ تا ۲۴ ماهگی
۴۵	 بازشناسی اشیا
۴۵	 افزایش دایره لغات
۴۵	 آشنایی با صداها و مختلف
۴۶	 بازی موش و گربه
۴۶	 تجسم کردن
۴۶	 انجام حرکات مشترک
۴۷	 ساختن مخفیگاه
۴۸	 خمیربازی

۴۸	بازیهای ساختنی
۴۹	بازی با بطری خالی
۴۹	شعر خوانی
۴۹	الک و دولک
۵۰	صندوق بستی
۵۱	چاپ با اسفنج
۵۱	تاکسی سواری
۵۱	روز ملافه ها
۵۲	فکر می کنم می تونم
۵۲	قطار بچه ها
۵۲	باری کیسه تنقلات
۵۳	بازی دهان گنده
۵۳	چراغ قوه و رنگ ها
۵۵	از ۲ تا ۴ سالگی
۵۶	بازی احساسات (حالت چهره)
۵۸	عروسک های یخی
۵۸	لمس کن و حدس بزن
۵۹	بازی صندلی
۵۹	حمومک مورچه داره
۶۰	به خودت نگاه کن
۶۱	بازی خرگوش کوچولوی با مزه
۶۲	خاله بزغاله

۶۴	داستان میوه.....
۶۵	بازی وانمود سازی
۶۵	بازی موش ها
۶۵	تو هم میتونی؟
۶۶	گشت و گذار اکتشافی
۶۶	آموزش چپ و راست
۶۷	بازی زنجیره ای
۶۷	یافتن گنج
۶۷	مهارت تمایز بین اشیا
۶۸	انتخاب کردن.....
۶۸	بشقابهای رنگی
۶۹	چند بازی ساحلی
۶۹	فرفره آبی
۷۰	بازی دوختن اشکال هندسی با رنگهای مختلف
۷۱	بازیهای آشپزخانه ای
۷۲	دریای تخیلی
۷۳	سرزمین زلزله ها.....
۷۳	سرزمین جادویی.....
۷۴	بچه ها و قوانین هیدرولیکی.....
۷۵	شهر آشپزی
۷۶	بازی با حبوبات
۷۶	شمع گل پروانه

۷۷	آفتاب مهتاب
۷۷	گل یا پوچ
۷۷	نون بیار کباب ببر
۷۷	درسته یا غلطه
۷۸	بازی رستوران
۷۸	بازی خنده
۷۸	بازی با رنگ ها
۷۹	بازی رنگ به رنگ
۸۰	بازی برد و باخت
۸۰	نمای دور و نمای نزدیک
۸۱	بازی ارتعاش
۸۲	بازی تعادل
۸۳	اسباب بازی های خود ساخته
۸۴	گسترش مهارت زبانی
۸۴	مقایسه و طبقه بندی اشیا
۸۴	شخصیت مستقل
۸۵	پذیرش خطا
۸۵	عمو زنجیرباف
۸۶	کاردستی با مواد آشپزخانه
۸۹	از ۴ تا ۶ سالگی
۸۹	ویژگیهای کودکان ۴ تا ۶ سال
۹۲	مفهوم زمان

۹۲	کنترل خشم
۹۲	سرگرمی‌های ساده خانگی
۹۲	کارهای هنری
۹۲	ساخت کاردستی
۹۳	نمایش عروسکی
۹۳	بازیهای دسته جمعی
۹۳	بازی با سایه‌ها
۹۴	نقاشی با انگشت
۹۵	بازی با حباب
۹۵	ساخت وسایل تزئینی
۹۵	مهارت‌های ضروری
۹۵	شمردن پول
۹۵	بازیهای نمادین
۹۶	نقاشی از خود
۹۷	جستجوی گنج
۹۸	بازی مشاغل
۹۹	پانتومیم
۱۰۰	بالابندی
۱۰۱	تخم مرغ گندیده
۱۰۱	لی لی
۱۰۲	استپ آزاد
۱۰۳	تيله بازی

۱۰۴	 زو
۱۰۴	 قایم موشک
۱۰۵	 بازی قلعه
۱۰۶	 مادام یس
۱۰۶	 توپ بازی گروهی
۱۰۶	 اوستا بازی
۱۰۸	 نقاشی با کمک طبیعت
۱۰۸	 بازی یافتن مهره ها
۱۰۹	 بازی تور ماهی گیری
۱۰۹	 بازی چیدن و بر چیدن
۱۱۱	 فهرست منابع

کلامی با والدین

“من می‌خواهم که فرزندانم جهان را درک کنند، نه به دلیل اینکه جهان جذاب و ذهن انسان کنج‌کاو است. من می‌خواهم آنها جهان را درک کنند تا در موقعیتی قرار بگیرند که بتوانند آنرا به جایی بهتر مبدل کنند.”

هاوارد گاردنر

از آن لحظه‌ای که مؤده آمدنش را می‌شنویم، چندین احساس مختلف با هم در وجودمان شکل می‌گیرد. شادی، نگرانی، امید، اضطراب و همزمان یک لیست بلند بالا از کارهایی که باید انجام دهیم و تدارکاتی که باید بینیم در ذهنمان نقش می‌بندد. بلافاصله بهترین پزشک را انتخاب می‌کنیم تا از رشد دوران جنینی او مطمئن باشیم. سپس زمان زیادی را صرف آماده کردن اتاق کودک، خرید لباس و یا اسباب بازیهای می‌کنیم که کودک حتی تا سالها نمی‌تواند با آنها بازی کند.

انتظار به پایان میرسد و بالاخره گل زندگی‌مان را در آغوش می‌گیریم. هر روز با گریه هایش سکوت خانه را میشکند و وجود و حضورش در تمام اجزای خانه مان منعکس می‌شود. آنقدر هیاهویش زیاد است که وقتی آرام به خواب می‌رود، انگار دیگر هیچ چیزی در خانه نیست. کم‌کم چنان به بودنش انس می‌گیریم که حتی با یک روز نبودنش در خانه احساس می‌کنیم که خانه کاملاً خالی است. گاهی آنقدر برای بزرگ شدنش عجله داریم که از همان نوزادی، بزرگی‌اش را می‌بینیم و آنقدر در این راه غرق می‌شویم که کودکیش را فراموش می‌کنیم.

آنقدر زمان به تهیه امکانات برای خوشبخت شدنش اختصاص می‌دهیم که دیگر وقتی برای خوشبخت کردنش باقی نمی‌ماند. از همان ابتدا بهترین مواد غذایی، بهترین و شیک‌ترین نوع لباس، آخرین دکوراسیون اتاق کودک، جدیدترین اسباب بازیها، فیلمها و کارتونها را در اختیارش می‌گذاریم غافل از اینکه با انجام تمام این کارها نهایتاً خود را به یک تهیه‌کننده و سرویس‌دهنده بی‌اجرت تبدیل می‌کنیم. با این روش کودک به مصرف‌کننده‌ای تبدیل میشود که همه چیز را آماده می‌بیند و نیازی احساس نمی‌کند تا برای بدست آوردن وسیله دلخواهش زحمتی بکشد و یا

حتی صبر کند. او دوستش را از میان شخصیت‌های کارتون‌ی انتخاب می کند و همبازیش پلی استیشن و بازیهای بی احساس کامپیوتری است. چرا که پدر و مادر آنقدر سرگرم تدارک ملزومات زندگی و یا به عبارتی راحتتر کردن زندگی برای کودک هستند که دیگر از شدت خستگی وقتی برای کودک خود ندارند.

دوران پیش از دبستان که در واقع دوران طلایی یادگیری کودک است به همین سادگی از دست می رود. کودک با تلویزیون و کامپیوتر انس می گیرد و در بسیاری از موارد زمان زیادی را در مهد های کودک بسر می برد و پس از بازگشت به خانه باید به تنهایی کارتن ببیند یا با اسباب بازیهایش بازی کند. برخی والدین حتی قصه و لالایی هنگام خواب را هم به بی بی های بازی سپرده اند. این در حالی است که تنها چیزی که واقعا در این دوران ضروری است در کنار کودک نشستن و بازی کردن با اوست. علت بسیاری از بیقراریها و لجبازیهای دوران کودکی در کمبودی است که کودک از نبود یکی از والدینش احساس می کند. برای نزدیک شدن به کودکان باید دنیای آنها را بشناسیم. با دانستن اینکه کودک چه غذایی را دوست دارد یا اسباب بازی مورد علاقه اش کدام است و شبها با شنیدن کدام قصه به خواب می رود و ... هرگز نمی توانیم به دنیای آنها نزدیک شویم. ساعتی را که در کنار کودک خود نشسته و با او بازی می کنید را به هیچ وجه از دست رفته ندانید. برخی از والدین گمان می کنند که اگر از همان سن دو سالگی کودک را به انواع و اقسام کلاسهای به زعم خود ضروری از قبیل مهدهای دو زبانه و کلاسهای موسیقی و ورزش و غیره بفرستند حق پدر و مادری را ادا کرده اند. بسیار عجله دارند تا کودکشان یک ماه زودتر از کودکان دیگر شروع به خواندن کند، حتی زیر دو سالگی. تعداد کلمات و جملاتی را که کودکشان به زبان انگلیسی یا فرانسه می داند مرتب به رخ می کشند. تمام این کارها بجای خود خوب و لازم است، اما آیا برآستی این تمام چیزی است که کودک از کودکی خود می خواهد و یا همه اینها خواسته ها و انتظارات ماست که به کودکمان القا کرده ایم؟

بازی در دوران کودکی یک کار جدی است. در واقع تمام زندگی کودک بازی است، هر چند که شاید از نظر ما یک کار بیهوده و تنها وقت تلف کردن باشد. بازی معمولاً بازسازی یک تجربه به شیوه خود کودک و ترسیم بر اساس تصور و خلاقیت شخصی اوست. اگر به نوع بازیهای کودکان نگاه کنیم تنوع و گوناگونی را در آنها مشاهده می‌کنیم. در این روزها به دلیل سرعت پر شتاب زندگی ماشینی و هجوم مهمانهای ناخوانده‌ای از دنیای مجازی با تنوع چشمگیر در انواع بازیها، به نظر می‌رسد که فرهنگ بازی کردن تا حد بسیار زیادی از بین رفته و برخی حتی نمی‌دانند که چطور باید با کودکان بازی کنند. مادران جوابی برای سوال تکراری کودکان که می‌پرسند "مامان، حوصله ام سر رفته، چکار کنم؟" ندارند. وقتی کودکان در مهمانی‌ها با هم هستند بجای بازیهای فیزیکی دور تلویزیون یا کامپیوتر حلقه می‌زنند و آخرین بازیهای کامپیوتری را با افتخار به هم معرفی می‌کنند. این بهانه که آپارتمانها کوچک هستند و جایی برای بازی نیست اصلاً دلیل موجهی نیست. اکثر بازیهایی که در این مجموعه گردآوری شده در یک اتاق کوچک هم قابل انجام است. علاوه بر این کاردستی‌های بسیار زیادی را می‌توان با کودک ساخت که هم او را سرگرم می‌کند و هم خلاقیت او را بالا می‌برد.

لورنس فرانک روان‌شناس معتقد است: «بچه‌ها به وسیله بازی چیزهایی را یاد می‌گیرند که هیچ‌کس نمی‌تواند آنها را به بچه‌ها بیاموزد. کودک از طریق بازی واقعیت‌های دنیای خارج از قبیل زمان، مکان، اشیاء، حیوانات، ساختمان‌ها، و مردم را کشف کرده و خود را با آن‌ها آشنا می‌سازد. ارزش‌های معنوی و مادی را می‌آموزد. بازی نمونه‌های متعدد و پیچیده و ظرفیت زندگی انسان‌ها و روابط مابین آنها را به کودکان می‌آموزد. بازی باعث تمرین و تکرار این روابط شده تا آنها را فرا گیرند و خود را در بزرگسالی برای زندگی اجتماعی آماده کنند.»

این مجموعه که در اختیار خوانندگان عزیز قرار گرفته است در واقع حاصل شش سال بازی مادر و کودک است. هدف اولیه این کار در دست داشتن یک مجموعه شخصی برای بازی با کودک بوده است که کم کم با بیشتر شدن تنوع بازیها

و کمبود کتاب در این زمینه بنا به توصیه اقوام و دوستان اقدام به چاپ این مجموعه بازی نمودیم. در اینجا لازم می دانم توضیحاتی را در ارتباط با این مجموعه بازیها ارائه دهم:

- روش گرد آوری مطالب در این کتاب به این صورت بوده که اینجانب پس از بدنیا آمدن فرزندم از همان ماه اول به کتابها و سایت های مرتبط با کودک مراجعه می کردم و مطالبی که متنا سب با سن فرزندم بود را در یک فایل جداگانه ذخیره می کردم. بتدریج با بزرگتر شدن او تنوع بازی ها بیشتر می شد که آنها را در دفتری بعنوان دفتر بازی یادداشت می کردم و هر روز از بین آنها یکی را انتخاب کرده و با هم بازی می کردیم. بنابراین اکثر بازی های این مجموعه بصورت عملی و تجربی انجام شده است. تعداد بسیار محدودی از بازیها بعدا و هنگام جمع آوری مطالب کتاب اضافه شده است.
- در طی این سالها یعنی از ده تا شش سالگی فرزندم، تعداد زیادی کاردستی که اغلب با مواد دور ریختنی بوده هم در این مجموعه قرار داشت که در نهایت حذف شد و در کتاب جداگانه ای بعنوان کتاب کاردستی آورده شده است. علاقمندان می توانند برای تهیه کتاب با ایمیل نویسنده تماس بگیرند. همچنین در چاپ اول این کتاب امکان گنجاندن عکس بازی ها وجود نداشت (بدلیل افزایش قیمت کاغذ و در نهایت قیمت تمام شده کتاب) که در چاپهای بعدی مرتفع خواهد شد.
- هفتاد درصد بازی های این کتاب از منابع موجود در بازار و یا از سایت های کودک گرفته شده و مابقی بازیها در واقع حاصل خلاقیت فرزندم می باشد. چنانچه زمینه را برای کودک فراهم کنید ، خودش بازی را پیش می برد.
- از آنجایی که از ابتدای امر تصمیم به نگارش این کتاب نداشتیم ،و بدلیل مشغله های تحصیلی و شغلی، منابع مورد استفاده را یادداشت نمی کردم و تنها مطالب و بازیهای مورد نیاز را جمع آوری می نمودم، هنگام نگارش کتاب متأسفانه امکان رجوع مجدد به اغلب سایت ها وجود نداشت، چرا که اکثر آنها یا جابجا

شده و یا دیگر آپدیت نمی شوند. اینکه کدام بازی از کدام منبع گرفته شده، بدلیل تعداد زیاد بازی ها، برای شخص اینجانب هم کاملاً روشن نبود. در نتیجه از ذکر منبع موردی خودداری نموده و تا آنجایی که مقدور بوده منابعی را که در دسترس داشتم در انتهای کتاب ذکر کرده ام. سایت هایی که در بخش فهرست منابع آورده شده، بسیار مفید و به روز بوده و والدین گرامی می توانند در صورت تمایل به آنها رجوع کرده و از آخرین مطالب آنها استفاده نمایند.

- نکته مهم در انجام تمام بازی ها این است که باید با تمام وجودتان بازی کنید. با بچه ها بدوید و از ته دل بخندید. به بازی مانند یک رفع تکلیف نگاه نکنید. با کودکان زندگی کنید و از لحظه لحظه وجودش در زندگیتان لذت ببرید.
- در انجام بازی ها خلاقیت داشته باشید. اگر کودکان با یک بازی ارتباط برقرار نمی کنند آنها عوض کنید. هیچ خطا قلمزی در بازی، بجز سلامت کودک، وجود ندارد. تا جایی که به خودش آسیب نمی زند به او آزادی عمل بدهید.
- تقسیم بندی هایی که از نظر سنی در این کتاب و همچنین در منابع دیگر آورده شده همگی نسبی هستند. رشد کودکان و همچنین علایق آنها با هم متفاوت است. بنابراین آنها را با حالات و وضعیت کودک خود تغییر دهید.

آزاده عصری

بهمن ۱۳۹۱